

PROFESOR PIOTR JACHOWICZ (1955–2017)

Dnia 18 lutego 2017 r. po długiej chorobie zmarł prof. dr hab. Piotr Jachowicz, który prawie całe swoje życie był związany ze Szkołą Główną Handlową w Warszawie.

Po ukończeniu warszawskiego Liceum Ogólnokształcącego nr IX im. K. Hoffmannowej w październiku 1973 r. rozpoczął studia w Szkole Głównej Planowania i Statystyki na Wydziale Ekonomiki Produkcji. Uczelnię ukończył z wynikiem bardzo dobrym, broniąc pracę magisterską pt. *Metodologiczne problemy analizy struktury społecznej*, którą przygotował pod kierunkiem prof. Tadeusza Stępnia w Katedrze Nauk Politycznych. W październiku 1979 r. podjął pracę w Szkole Głównej Planowania i Statystyki. Początkowo został zatrudniony na stanowisku asystenta stażysty w Instytucie Nauk Politycznych i Filozofii (Zakład Nauk Politycznych) przy Wydziale Ekonomiczno-Społecznym. Przez kilka kolejnych lat prowadził zajęcia z przedmiotu Podstawy nauk politycznych, jednak rosnące zainteresowanie tematyką historyczną spowodowało, że nawiązał współpracę z Katedrą Historii Gospodarczej i Społecznej SGPiS, gdzie prowadził fakultatywny wykład „Historia polityczna Polski Ludowej” dla studentów Wydziału Ekonomiczno-Społecznego. W październiku 1986 r. został pracownikiem Katedry Historii Gospodarczej i Społecznej. Pracował w niej do końca życia, najpierw jako asystent, potem od 1989 r. jako adiunkt, a od 2007 r. profesor SGH.

W pierwszym okresie pracy naukowej Jego zainteresowania naukowe koncentrowały się wokół najnowszej historii Polski. Zajmował się okresem bezpośrednio po II wojnie światowej, w którym ukształtował się system społeczno-gospodarczy Polski Ludowej. Tym zagadnieniom były poświęcone pierwsze publikacje Profesora a także rozprawa doktorska. W swoich badaniach największą uwagę koncentrował na dziejach Polskiego Stronnictwa Ludowego, kierowanego wówczas przez Stanisława Mikołajczyka. Ze względu na uwarunkowania polityczne tematyka ta była bardzo zaniedbana, a publikacje na temat PSL nieliczne i poddane daleko idącej cenzurze.

Zainteresowanie PSL-em znalazło odzwierciedlenie m.in. w artykułach *Program gospodarczy w publicystyce ekonomicznej Polskiego Stronnictwa Ludowego w latach 1945–1947* (1987 r.), *Izby rolnicze w Polsce w latach 1918–1946* (1991 r.) oraz *Polskie Stronnictwo Ludowe wobec reform gospodarczych w Polsce w latach 1945–1947* (1998 r.). W rozprawie doktorskiej zatytułowanej *Dyskusja o strukturze własnościowej gospodarki Polski w latach 1944–1946*, przygotowanej pod kierunkiem dr. hab. Witolda

Sierpińskiego, zaprezentował działalność PSL na szerszym tle dyskusji o zasadniczych reformach ustrojowych w Polsce w latach 1944–1946.

Po obronie pracy doktorskiej swoje zainteresowania skierował w stronę powszechnej historii gospodarczej. Specjalizował się w najnowszej historii Wielkiej Brytanii. Przejawem tych zainteresowań była rozprawa habilitacyjna o strajku górników w latach 1984–1985, w której przedstawił sytuację społeczną i ekonomiczną w górnictwie węgla kamiennego w Wielkiej Brytanii, opisał przebieg i kulisy strajku oraz jego konsekwencje dla górnictwa i gospodarki brytyjskiej. Rozprawa *Strajk górników brytyjskich w latach 1984–1985* została opublikowana przez Oficynę Wydawniczą SGH w 2002 r. i do dnia dzisiejszego jest jedną z najważniejszych prac poświęconych tej tematyce. Historii gospodarczej Wielkiej Brytanii poświęcił Profesor łącznie piętnaście prac, m.in. *Kontrowersje wokół polityki antyinflacyjnej Margaret Thatcher* (1998 r.), *Upadek górnictwa węglowego w Wielkiej Brytanii* (2008 r.), *Kapitalizm angielski* (2011 r.), *110 lat polityki publicznej w Wielkiej Brytanii (1900–2010)* (2014 r.), *Funt szterling i brytyjska polityka pieniężna w latach 1945–2010* (2014 r.).

W swoich badaniach nie porzucił zagadnień związanych z historią gospodarczą Polski. Nadal pisał o gospodarce Polski, jednak w kontekście międzynarodowym. Do najważniejszych publikacji z tego obszaru badawczego można zaliczyć opracowania takie jak *Rozwój gospodarczy Polski powojennej na tle Drugiej Rzeczypospolitej i wybranych krajów europejskich* (1993 r.), *Działalność UNRRA w Polsce* (1998 r.) oraz *Polska w kryzysie zadłużeniowym* (2011 r.).

Kolejnym polem zainteresowań naukowych Profesora Piotra Jachowicza były międzynarodowe stosunki gospodarcze po drugiej wojnie światowej. W ramach tej tematyki zajmował się historią grupy G-7/G-8. Kilkuletnie badania tej kwestii zaowocowały, napisaną razem z prof. Wojciechem Morawskim, książką *Kronika szczytów G-7/G-8* (2009 r.) i artykułem *G-8 i kraje rozwijające się – kontrowersje i współpraca* (2008 r.).

Zajmował się również bardzo aktualną problematyką kryzysów gospodarczych, a w szczególności kryzysu finansowego z lat 2008–2009. Tematyce tej poświęcił kilka publikacji, m.in. *Wielki Kryzys, szoki naftowe i obecny kryzys finansowy: próba analizy porównawczej* (2009 r.), *Kryzysy energetyczne w latach 1973–1986* (2009 r.), *Kryzys finansowy w Wielkiej Brytanii w latach 2007–2009* (2010 r.), i wystąpień na konferencjach naukowych.

Szczególną pozycją w Jego dorobku naukowym było opracowanie *W obliczu nowych wyzwań – Szkoła Główna Handlowa w Warszawie od 1991 roku* (2006 r.), zamieszczone w jubileuszowym opracowaniu historii Szkoły.

W ostatnich latach pracował nad książką poświęconą społecznym konsekwencjom kryzysu finansowego z lat 2007–2009 w Wielkiej Brytanii i polityce społeczno-gospodarczej rządu D. Camerona. Nie zdołał już jej dokończyć.

Prawdziwym powołaniem Profesora była jednak dydaktyka. Na SGH prowadził przede wszystkim wykłady i ćwiczenia z historii gospodarczej. Były to zajęcia wyjątkowo wysoko oceniane przez studentów, a Profesor wielokrotnie znajdował się na liście 10 najlepszych wykładowców. Prowadził także zajęcia fakultatywne dla studentów Studium Magisterskiego „Historia gospodarcza Europy Wschodniej”, „Historia społeczna Europy”, „Kapitalizm w XX w.”, „Historia PRL” oraz wykład „Współczesna gospodarka europejska” dla studentów studiów doktoranckich.

Zajęcia z zakresu historii gospodarczej i społecznej prowadził również w szkołach niepublicznych. W latach 1997–2008 „Historię gospodarczą” i „Główne problemy gospodarki światowej 1945–2000” wykładał w Wyższej Szkole Menedżerskiej SIG, a w latach 1996–1998, „Historię gospodarczą” w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Zamościu. Był wieloletnim wykładowcą w Collegium Civitas (od 1999 r.), gdzie prowadził wykłady: „Ewolucja polityczno-ekonomiczna świata”, „Współczesna polityka gospodarcza” oraz „Strategiczne zasoby współczesnego świata”. W 2000 r. podjął współpracę z uczelnią Vistula (d. Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Informatyczna), gdzie prowadził wykłady: „Historia gospodarcza”, „Historia powszechna XX w.” oraz „Historia Polski w XX w.”. Na potrzeby dydaktyczne przygotował podręcznik *Gospodarka świata 1945–2000 (USA – Europa Zachodnia – Japonia)* (2003 r.). Był także jednym ze współautorów *Powszechnej historii gospodarczej 1918–1991* (1994 r.), która cieszyła się bardzo dużym uznaniem studentów.

W latach 1990–1998 był współorganizatorem i uczestnikiem objazdów historycznych prowadzonych przez Katedrę Historii Gospodarczej i Społecznej i Koło Naukowe Historii Gospodarczej SGH. Przez dwa lata (2002–2004) prowadził także zajęcia z wiedzy o społeczeństwie w 81. Niepublicznym Liceum Ogólnokształcącym SGH w Warszawie. Bardzo angażował się w różnego rodzaju formy upowszechniania nauki, m.in. regularnie uczestniczył w charakterze wykładowcy w organizowanym na SGH przez Kolegium Ekonomiczno-Społeczne Festiwalu Nauki.

Duże znaczenie dla naszej akademickiej społeczności miała działalność organizacyjna Profesora. W czasie pracy na SGH pełnił wiele funkcji – był członkiem Rady Naukowej Kolegium Ekonomiczno-Społecznego w latach 1993–1996 i 2002–2017, pełnomocnikiem KHGiS ds. egzaminu wstępnego z historii (do 2004 r.), kierownikiem stacjonarnych studiów doktoranckich VII i VIII edycji w Kolegium Ekonomiczno-Społecznym, członkiem Komisji Doktoranckiej (2012–2015). Od 2008 r. był członkiem Komisji Dyscyplinarnej do spraw Studentów. W 2013 r. wszedł w skład Rady ds. Zabytkowego Kampusu SGH.

Profesor cieszył się bardzo dużym uznaniem w środowisku historyków gospodarczych. Aktywnie działał w Polskim Towarzystwie Historii Gospodarczej, którego był jednym z członków-założycieli. W latach 2010–2011 pełnił w PTHG funkcję

członka Komisji Rewizyjnej. Regularnie uczestniczył w corocznych Wrocławskich Spotkaniach z Historią Gospodarczą, największej ogólnopolskiej konferencji z zakresu historii gospodarczej i społecznej w Polsce.

Profesor Piotr Jachowicz został pochowany 7 marca na Cmentarzu Komunalnym Północnym w Warszawie. Straciliśmy wspaniałego Człowieka i Przyjaciela, bardzo oddanego sprawom uczelni, studentów i współpracowników, a jednocześnie niezwykle sumiennego, pogodnego, skromnego i życzliwego wszystkim.

Anna Jarosz-Nojszewska
Katedra Historii Gospodarczej i Społecznej